

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

Tabela. Zmiany w ustawie o PIT na 2022 r. – zestawienie

Lp.	Czego dotyczy zmiana	Na czym polega zmiana
1	2	3
od 1 stycznia 2022 r.		
1.	Amortyzacja składników wprowadzanych do działalności z majątku prywatnego	Zmieniono zasadę ustalania wartości początkowej składników majątku prywatnego wprowadzanych do firmy. Wartość ta jest ustalana według ceny ich nabycia, z tym zastrzeżeniem, że nie może ona być wyższa od ich wartości rynkowej.
2.	Sprzedaż majątku poleasingowego	Zmieniono źródło przychodu dla sprzedaży rzeczy ruchomych wykupowanych z leasingu operacyjnego. Przychód z takiej sprzedaży stanowi przychód z działalności gospodarczej, a nie przychód ze zbycia rzeczy, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 ustawy o PIT.
3.	Zaliczki pobierane od wynagrodzeń pracowników	Podniesiono kwotę wolną od podatku do 30 000 zł. Górna granica pierwszego progu podatkowego, po przekroczeniu której ma zastosowanie 32% stawka PIT, została podniesiona do 120 000 zł. Zlikwidowano prawo do pomniejszania należnego podatku o 7,75% składki zdrowotnej. Wprowadzono ulgę dla klasy średniej, ulgę na powrót, zerowy PIT dla rodzin 4+ oraz zerowy PIT dla seniora.
4.	Zaliczki opłacane samodzielnie od dochodów uzyskiwanych z pracy z zagranicy	Umożliwiono korzystanie z ulgi dla klasy średniej podatnikom uzyskującym bez pośrednictwa płatnika przychody ze stosunku pracy z zagranicy.
5.	Niepobieranie podatku od niektórych dochodów na wniosek podatnika	Umożliwiono niektórym podatnikom złożenie wniosku o niepobieranie zaliczek na PIT.
6.	Ryczałty z tytułu używania samochodów służbowych dla celów prywatnych	Zmieniono zasady ustalania ryczałtów za korzystanie z samochodów służbowych do celów prywatnych. O wysokości ryczałtu decyduje moc silnika, a nie jego pojemność.
7.	Zaliczki oraz roczny PIT przedsiębiorców	Podniesiono kwotę wolną od podatku do 30 000 zł. Górna granica pierwszego progu podatkowego, po przekroczeniu której ma zastosowanie 32% stawka PIT, została podniesiona do 120 000 zł. Zlikwidowano prawo do pomniejszania należnego podatku o 7,75% składki zdrowotnej. Wprowadzono ulgę dla klasy średniej, ulgę na powrót, zerowy PIT dla rodzin 4+ oraz zerowy PIT dla seniora.
8.	Przychody z udziału w badaniach i eksperymentach naukowych	Zmieniono źródło przychodów dla przychodów z udziału w badaniach i eksperymentach prowadzonych przez podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki. Zaliczono je do przychodów z działalności wykonywanej osobiście, a nie jak dotychczas do przychodów z innych źródeł.
9.	Koszty uzyskania przychodów podatników pełniących funkcje społeczne i obywatelskie	U podatników pełniących funkcje społeczne i obywatelskie stałe, kwotowe koszty uzyskania przychodów zastąpiono 20% kosztami uzyskania.
10.	Przychody z tytułu otrzymania przez wspólnika będącego osobą fizyczną majątku ze spółki niebędącej osobą prawną	Opodatkowano PIT przychód z otrzymania środków pieniężnych w związku ze zmniejszeniem udziału kapitałowego w spółce niebędącej osobą prawną, zaliczając go do przychodów z działalności gospodarczej. Wprowadzono zmiany dotyczące rozliczania składników majątku otrzymanych przez wspólnika z tytułu wystąpienia ze spółki niebędącej osobą prawną lub z likwidacji takiej spółki.
11.	Odpłatne zbycie udziałów (akcji) spółki powstałej z przekształcenia spółki niebędącej osobą prawną	Określono zasady ustalania kosztu uzyskania przychodów z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) spółki powstałej z przekształcenia spółki niebędącej osobą prawną.

1	2	3
12.	Połączenie lub podział spółek	Wprowadzono ograniczenie w korzystaniu ze szczególnej formy przesunięcia momentu opodatkowania dochodu z podziału lub łączenia spółek.
13.	Przekształcanie spółek	Nałożono obowiązek sporządzania wykazu likwidacyjnego w przypadku przekształcenia spółek.
14.	Zwolnienia z PIT	Rozszerzono i zmodyfikowano katalog zwolnień z PIT.
15.	Zerowy PIT dla rodzin 4+	Wprowadzono zwolnienie z PIT w wysokości 85 528 zł dla rodziców czwórki dzieci.
16.	Zerowy PIT dla seniorów	Wprowadzono zwolnienie z PIT w wysokości 85 528 zł dla seniorów, którzy mimo osiągnięcia uprawnień do emerytury albo renty rodzinnej, zrezygnują z jej pobierania i będą nadal aktywni zawodowo.
17.	Ułatwienia dla Polaków powracających z zagranicy	Wprowadzono ułatwienia dla Polaków powracających z zagranicy, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> ■ ulga na powrót, ■ ryczałt dla nowych inwestorów, ■ program VOLUNTARY DISCLOSURE.
18.	Składki na rzecz związku zawodowego	Umożliwiono odliczanie od dochodu składek na rzecz związku zawodowego.
19.	Ulga rehabilitacyjna	Poszerzono katalog wydatków, które mogą być odliczane w ramach ulgi rehabilitacyjnej.
20.	Ulga termomodernizacyjna	Określono moment poniesienia wydatku na cele ulgi modernizacyjnej.
21.	Ulga na dziecko	Doprecyzowano sposób rozliczania ulgi na dziecko przez rozwiedzionych albo pozostających w separacji rodziców.
22.	Ulga mieszkaniowa	Umożliwiono odliczanie w ramach ulgi mieszkaniowej wydatków na spłatę kredytu i odsetek zaciągniętego na nabycie zbywanej nieruchomości.
23.	Ulga na zabytki	Wprowadzono ulgę na zabytki.
24.	Ulga z tytułu inwestycji w alternatywne spółki inwestycyjne	Wprowadzono ulgę z tytułu inwestycji w alternatywne spółki inwestycyjne.
25.	Rozliczenie roczne jako samotny rodzic	Zastąpiono rozliczenie roczne jako samotny rodzic nową ulgą dla samotnych rodziców.
26.	70% zryczałtowany podatek dochodowy	Uszczelniono przepisy dotyczące 70% zryczałtowanego podatku od odpraw i odszkodowań za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę, której przedmiotem są czynności związane z zarządzaniem, bądź umowy o świadczenie usług zarządzania lub rozwiązania jej przed upływem terminu. Podatek zapłacą również ci podatnicy, którzy zawarli w tej sprawie odrębne porozumienia.
27.	Wspólne rozliczenie małżonków	Rozszerzono katalog przypadków, w których dopuszcza się wspólne rozliczenie z małżonkiem.
28.	Straty podatkowe	Rozszerzono katalog strat podlegających odliczeniu od dochodu.
29.	Urząd skarbowy, do którego jest składane zeznanie roczne PIT	Zmieniono właściwość urzędu skarbowego, do którego podatnik ma składać zeznanie roczne PIT. Po zmianie jest to urząd właściwy według miejsca zamieszkania podatnika w dniu składania zeznania.
30.	PIT-11	Na pracodawców oraz zleceniodawców nałożono obowiązek wykazywania w wystawianych informacjach PIT-11 świadczeń zwolnionych z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 152–154 ustawy o PIT.
31.	Karta podatkowa	W związku z likwidacją karty podatkowej z przepisów ustawy o PIT usunięto regulacje umożliwiające podatnikom wybór tej formy opodatkowania i odwołujące się do niej.
od 4 stycznia 2022 r.		
32.	Ulga rehabilitacyjna	Rozszerzono katalog dochodów, których nie wlicza się do dochodów osób niepełnosprawnych.
33.	Dodatek ostonowy	Zwolniono z PIT dodatek ostonowy.

1	2	3
od 27 stycznia 2022 r.		
34.	Świadczenie kompensacyjne	Zwolniono z PIT kwoty świadczeń kompensacyjnych wypłacanych z Funduszu Kompensacyjnego Szczepień Ochronnych.
od 7 marca 2022 r.		
35.	Przychody winiarzy	Dostosowano przepisy ustawy o PIT do nowej ustawy o wyrobach winiarskich
od 1 kwietnia 2022 r.		
36.	Dofinansowania do opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna	Zwolniono z PIT dofinansowania do opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.
37.	Przychody prosumentów energii odnawialnej	Uregulowano, że przychody prosumentów energii odnawialnej nie podlegają przepisom ustawy o PIT.
od 26 maja 2022 r.		
38.	Kredyt mieszkaniowy	Zwolniono z PIT spłaty części kredytu, o których mowa w art. 7 ustawy z 1 października 2021 r. o gwarantowanym kredycie mieszkaniowym.

Zmiany od 1 stycznia 2022 r. – omówienie

1. Mniej korzystna amortyzacja składników wprowadzanych do działalności z majątku prywatnego

PRZED ZMIANĄ » Do końca 2021 r. podatnicy, wprowadzając składniki majątku prywatnego do firmy, ustalali ich wartość początkową według ceny nabycia takich składników, bez uwzględniania spadku ich wartości. W praktyce oznaczało to amortyzację używanego środka trwałego tak jak nowego.

PO ZMIANIE » Od 1 stycznia 2022 r. zmieniły się zasady ustalania wartości początkowej składników majątku prywatnego wprowadzanych do firmy. Wartość ta jest ustalana według ceny ich nabycia, z tym zastrzeżeniem, że nie może ona być wyższa od ich wartości rynkowej.

PRZYKŁAD

Podatnik nabył w 2018 r. samochód osobowy. Cena nabycia to 120 000 zł. Wartość rynkowa tego samochodu to 80 000 zł. Jeżeli podatnik wprowadził go do ewidencji środków trwałych do końca 2021 r., to odpisów amortyzacyjnych może dokonywać od 120 000 zł. Jeżeli zrobi to w 2022 r., odpisów amortyzacyjnych będzie mógł dokonywać tylko od kwoty 80 000 zł. W takim przypadku koszty amortyzacji tego samochodu będą o 40 000 zł niższe niż w sytuacji, w której podatnik zdecydowałby się wprowadzić ten samochód do ewidencji jeszcze w 2021 r.

KOMENTARZ » Zmiana jest dla podatników niekorzystna. Oznacza dokonywanie odpisów amortyzacyjnych w niższej wysokości od tej, która przysługiwałaby podatnikowi, jeżeli rozpocząłby amortyzację składników majątku prywatnego przed 1 stycznia 2022 r.

PODSTAWA PRAWNA

- art. 22g ust. 1 pkt 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 1128; ost.zm. Dz.U. z 2022 r. poz. 64

2. Zmiany w rozliczaniu sprzedaży majątku poleasingowego

PRZED ZMIANĄ » Do końca 2021 r. przychód ze sprzedaży rzeczy ruchomych (w tym samochodów) wykupowanych z leasingu operacyjnego na cele prywatne był rozliczany jako przychód ze sprzedaży rzeczy, a nie przychód z działalności gospodarczej. W związku z tym powstawał tylko wtedy, gdy sprzedaż wykupionej rzeczy następową

przed upływem 6 miesięcy od końca miesiąca, w którym doszło do jej wykupu z leasingu. W przypadku gdy sprzedaż następować po tym terminie, przychód ze sprzedaży nie podlegał w ogóle opodatkowaniu PIT. W praktyce większość podatników wykupujących rzeczy ruchome z leasingu operacyjnego odczekiwała pół roku, dzięki czemu unikała opodatkowania ich sprzedaży.

PO ZMIANIE »» Od 1 stycznia 2022 r. przedsiębiorcy, którzy dokonują sprzedaży rzeczy ruchomych wykupionych z leasingu operacyjnego, muszą rozpoznawać przychód z działalności gospodarczej, jeżeli do sprzedaży doszło w ciągu 6 lat od dnia wykupu tych rzeczy. Jeżeli zrobią to po upływie tego okresu, nie zapłacą PIT.

Nowe zasady rozliczania sprzedaży rzeczy ruchomych wykupionych z leasingu mają zastosowanie do składników nabytych po 31 grudnia 2021 r. Jeżeli zatem podatnik wykupił rzecz ruchomą z leasingu operacyjnego do końca 2021 r., to sprzedając ją w 2022 r. albo później, będzie stosował zasady obowiązujące do końca 2021 r.

KOMENTARZ »» **Zmiana jest dla podatników niekorzystna. Oznacza wydłużenie o ponad 5 lat okresu, w którym sprzedaż rzeczy ruchomej wykupionej z leasingu operacyjnego do celów prywatnych spowoduje powstanie przychodu opodatkowanego PIT.**

PODSTAWA PRAWNA

- art. 10 ust. 2 pkt 4, art. 14 ust. 2 pkt 19 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 1128; ost.zm. Dz.U. z 2022 r. poz. 64
- art. 51 ustawy z 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2021 r. poz. 2105; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 2469

+/- 3. Zmiany w zasadach pobierania zaliczek od wynagrodzeń pracowników

PRZED ZMIANĄ »» Do końca 2021 r.:

- kwota wolna od podatku wynosiła 8000 zł; dla podatników zarabiających powyżej 8000 zł kwota wolna od podatku zmniejszała się; podatnicy zarabiający powyżej 127 000 zł nie mieli w ogóle prawa do kwoty wolnej od podatku,
- miesięczna kwota zmniejszająca podatek wynosiła 43 zł 76 gr; pracodawcy przy poborze zaliczki stosowali kwotę zmniejszającą podatek tylko do miesiąca, w którym dochód przekroczył 85 528 zł,
- drugi próg podatkowy, po przekroczeniu którego ma zastosowanie 32% stawka PIT, zaczynał się powyżej 85 528 zł,
- pracownicy mogli odliczać od podatku 7,75% składki zdrowotnej.

PO ZMIANIE »» Od 1 stycznia 2022 r.:

- kwota wolna od podatku wzrosła do 30 000 zł i jest taka sama dla wszystkich podatników,
- kwota zmniejszająca podatek wynosi 5100 zł; pracodawca zmniejsza pobierane zaliczki o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek także za miesiące następujące po miesiącu, w którym dochód pracownika przekroczy górny próg pierwszego przedziału skali podatkowej, czyli 120 000 zł; jednocześnie zastrzeżono, że wysokość kwoty zmniejszającej podatek określonej w pierwszym przedziale skali podatkowej będzie podlegała weryfikacji przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który przedkłada Radzie Ministrów w terminie do 15 września danego roku propozycję zmiany kwoty zmniejszającej podatek na rok następny, w przypadku gdy kwota minimum egzystencji dla jednoosobowego gospodarstwa ustalonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych jest wyższa od 1/12 ilorazu kwoty zmniejszającej podatek oraz stawki podatku, określonych w pierwszym przedziale skali podatkowej,
- górna granica pierwszego progu podatkowego, po przekroczeniu której ma zastosowanie 32% stawka PIT, została podniesiona do 120 000 zł,
- zlikwidowano prawo do pomniejszania należnego podatku o 7,75% składki zdrowotnej.

W związku z likwidacją możliwości pomniejszania podatku o 7,75% składki zdrowotnej wprowadzono ulgę dla klasy średniej. W przypadku gdy w danym miesiącu pracownik osiągnie przychód w wysokości wynoszącej od 5701 zł do 11 141 zł, pracodawca ma obowiązek pomniejszyć uzyskany przez niego dochód o kwotę ulgi w wysokości obliczonej według wzoru:

$$1) (A \times 6,68\% - 380,50 \text{ zł}) \div 0,17, \text{ dla } A \text{ wynoszącego co najmniej } 5701 \text{ zł i nieprzekraczającego kwoty } 8549 \text{ zł,}$$